

Dlui Ministru Eugen Teodorovici

13 martie 2014

Ref: Nota cu privire la cadrul legal national pentru finantarea economiei sociale si finantarea acestui sector din fonduri europene FSE in cadrul POSDRU si programelor operationale 2014-2020

Stimate Domnule Ministru,

In contextul recentelor dezbateri din Romania legate de proiectul Legii Economiei Sociale si a problemelor aparute in implementarea DMI 6.1 din cadrul POSDRU, organizatiile semnatare, dupa un studiu atent al cadrului de functionare pentru economia sociala / intreprinderile sociale in statele membre UE si al procedurilor urmate de diverse Autoritati de Management din statele membre, va aducem la cunostinta urmatoarele:

1. **La nivelul statelor membre ale Uniunii Europene nu exista legi speciale pentru economia sociala** decât în trei dintre acestea și anume Spania, Portugalia și, în prezent în dezbateri parlamentară, în Franța. În toate celelalte țări **nu exista o lege cadru pentru acest sector**, sector format din asociații, fundații, cooperative, uniuni de credit – case de ajutor reciproc si societati mutuale, fiecare dintre aceste entitati avand cadrul legal specific de functionare.

Acest aspect este, de altfel, subliniat si in documentele UE referitoare la sectorul economiei sociale mentionate in Anexa 1.

In unele state membre s-au adoptat cadre legale specifice pentru anumite tipuri de intreprinderi sociale, mai ales referitoare la **intreprinderile sociale de insertie in munca**, cu scopul de a le integra mai bine in dispozitivele naționale de furnizare de servicii sociale și de măsuri de ocupare și de a le acorda un sprijin corespunzător. Astfel de legi există în **Italia** – cooperativele sociale de tip A servicii sociale și de tip B integrare in muncă, **Franța** – intreprinderi de insertie, **Polonia** – cooperative sociale etc.

2. **Finantarea FSE pentru economia sociala / intreprinderile sociale nu necesita un cadru de reglementare special al acestor entitati**, fiecare Autoritate de Management definind dupa propriile sale criterii entitatile care pot beneficia de sprijin, obiectivele si rezultatele asteptate in cadrul proiectelor finantate.

Atașăm câteva exemple de programe de finanțare pentru economia socială finantate din Fondul Social European în câteva state membre – Cehia, Polonia si Franta – în actuala perioadă de programare.

Reteaua Better Future for the Social Economy (BFSE) formata din Autoritati de Management ale Fondului Social European – initiata de Ministerul Polonez al Dezvoltarii Regionale in colaborare cu Autoritatile de Management din Flandra (Belgia), Suedia, Republica Ceha, Regiunea Lombardia (Italia), Anglia si Finlanda furnizeaza numeroase exemple de programe de sprijin pentru economia sociala in aceste state membre, in majoritatea dintre ele neexistand o legislatie specifica.

3. Primă rundă de finanțare a putut fi derulată în cadrul legal existent cu rezultate foarte bune după cum arată chiar rapoartele de implementare POSDRU.

Puținele probleme specifice acestei scheme apărute la decontare, inerente de altfel unei scheme de finanțare de un tip nou pentru România, au fost legate de modalitatea de definire a indicatorilor – întreprinderi sociale nou create - și de procedurile specifice de decontare și transfer între beneficiarul finanțării și întreprinderile nou create. Aceste probleme credem că pot fi rezolvate prin noua abordare propusă de AMPOSDRU a unei scheme specifice de ajutor de minimis pentru entitățile de economie socială, abordare care va răspunde de asemenea și regulilor privind ajutorul de stat ale Comisiei Europene

4. Calendarul procesului legislativ și calendarul POSDRU

Proiectul Legii Economiei Sociale are termen de dezbatere în Senat 23.04.2014, urmând să ajungă în Camera Deputaților care este cameră decizională ulterior. Dezbaterile sunt destul de consistente în Senat, neexistând încă un consens asupra propunerilor din text și existând deja numeroase amendamente înregistrate, unele dintre ele susținute chiar de parlamentari din arcul guvernamental. Pentru implementarea legii este necesară legislație secundară legată de propusul atesat de economie socială și propusa marcă. Mai mult, pentru operaționalizarea efectivă va fi necesar ca beneficiarii chiar să treacă prin procedura de atestare propusă, până în acel moment legea neproducând nici un fel de efecte practice. Estimăm că toate aceste proceduri nu pot dura mai puțin de 12 luni, rezultând că ele nu vor putea avea un impact asupra depunerii de proiecte pe actualul program POSDRU.

În consecință, considerăm că nu există nici un impediment legal pentru continuarea implementării DMI 6.1 așa cum a fost definit în documentul cadru de implementare în cadrul actual existent în România.

Pe această cale ne exprimăm disponibilitatea de a participa la grupul de lucru și de a contribui la formularea condițiilor specifice acestui apel.

Pentru orice alte detalii, vă stăm la dispoziție **Raluca Ouriaghli**, RISE, raluca.ouriaghli@atelierafarafrontiere.ro tel. 0748223277 și **Ancuța Vameșu**, Coordonator economie socială, Institutul de Economie Socială, program al FDSC, email ancuta.vamesu@fdsc.ro, tel. 0745131354.

Cu stimă,

Ionuț Sibian, director Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, membru în Comitetul Economic și Social European

Raluca Ouriaghli, Rețeaua Întreprinderilor Sociale de Inserție din România RISE

Anexa 1 – Documente europene privind cadrul juridic actual si dezirabil pentru economia sociala si intreprinderile sociale la nivel national si nivelul UE

In Rezolutia sa din 19 februarie 2009 referitoare la economia socială P6 TA(2009)0062 Parlamentul European:

- *invită Comisia și statele membre să dezvolte un cadru legal care să recunoască componentele economiei sociale; (nn acolo unde ele nu exista)*

In Rezoluția Parlamentului European din 20 noiembrie 2012 referitoare la inițiativa pentru antreprenoriatul social – Construirea unui ecosistem pentru promovarea întreprinderilor sociale în cadrul economiei (i al inovării sociale (2012/2004(INI))

Preambul

B. întrucât diferitele evoluții istorice au condus la **cadre juridice pentru tot felul de întreprinderi, inclusiv pentru întreprinderile din economia socială și pentru afaceri sociale, cu diferențe semnificative între statele membre;**

C. întrucât cele mai multe tipuri de întreprinderi din economia socială **nu sunt recunoscute prin niciun cadru juridic la nivel european și sunt recunoscute doar la nivel național în anumite state membre;**

art 7. ia act de diversitatea din cadrul sectorului economiei sociale; subliniază că dezvoltarea de noi cadre juridice la nivelul Uniunii Europene, indiferent de tipul acestora, ar trebui să fie facultativă pentru întreprinderi și precedată de o evaluare a impactului, pentru a se ține seama de existența unor modele de antreprenoriat social diferite la nivelul statele membre; subliniază că eventualele măsuri ar trebuie să demonstreze că aduc o valoare adăugată la nivelul întregii Uniuni Europene;

Art 18 subliniază necesitatea sprijinirii întreprinderilor din sectorul economiei sociale prin mijloace financiare suficiente la nivel local, regional, național și la nivelul Uniunii Europene și evidențiază fondurile relevante din cadrul financiar multianual 2014-2020 (cum ar fi Fondul social european, Fondul european de dezvoltare regională, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, Programul pentru schimbări sociale și inovare socială, Programul pentru cercetare și inovare, precum și Orizont 2020); solicită în mod expres susținerea întreprinderilor sociale novatoare, îndeosebi a celor care promovează un nivel ridicat al calității locurilor de muncă, combat sărăcia și excludiunea socială și investesc în educație, formare profesională și învățarea pe tot parcursul vieții;

Anexa 2

Bune practici din statele membre UE in finantarea intreprinderilor sociale din fondurile structurale in perioada 2007-2013 – Polonia

In cadrul Programului Operational pentru Capital Uman finantat de Fondul Social European in perioada 2007-2013, Polonia a introdus Sub-masura 7.2.2 Sprijin pentru economia sociala – apel de propuneri de proiecte.

In cadrul acestei sub-masuri se finantaseaza urmatoarele tipuri de proiecte:

- servicii juridice, contabile si de marketing,
- consultanta (individuala sau de grup) – centre de consiliere, incubatoare, centre de infrastructura comune,
- formate – dezvoltarea cunostintelor si abilitatilor necesare pentru a initia si conduce o activitate de economie sociala,
- dezvoltarea de parteneriate locale pentru economia sociala (rețele de entitati in sprijinul economiei sociale),
- promovarea economiei sociale si a ocuparii in acest sector.

Beneficiari eligibili – orice entitate juridica cu exceptia celor care realizeaza activitati economice si institutii de educatie

Grupuri tinta

- Entitati de economie sociala
- servicii de ocupare, servicii sociale si de integrare cu scopul de realiza parteneriate.
- persoane fizice vizate de activitatile de consultanta si formare pentru initierea unor activitati in economia sociala

Alocare financiara a fost de 163 milioane Euro.

Detalii in documentele oficiale publicate de autoritatile de management poloneze disponibile aici http://www.efs.gov.pl/English/Documents/SZOP_wersjaangielska.pdf

Bune practici din statele membre UE in finantarea intreprinderilor sociale din fondurile structurale in perioada 2007-2013 –Cehia

In Cehia exista doua granturi globale – scheme de granturi administrate independent de autoritatile de management - dedicate economiei sociale.

Prima schema de granturi este finantata din Fondul European de Dezvoltare Regionala fiind inclusa in Programul Operational de Dezvoltare Regionala sub titulatura **Investment support for the social economy**. In cadrulacestei scheme de finantare se acorda capital de start-up pentru furnizori de servicii sociale si alte organizatii ale economiei sociale sub forma de granturi intre 12.000 si 200.000 Euro.

In paralel **Grantul Global destinat economiei sociale** parte din Programul Operational Dezvoltarea Resurselor Umane finantat de Fondul Social European finanteaza crearea si dezvoltarea de intreprinderi sociale cu granturi intre 4.000 si 200.000 Euro sub regimul *de minimis*.

Detalii despre aceste programe aici <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/presentation-by-linda-marsikova.pdf>

FSE pentru economia sociala in Franta – Camerele Regionale ale economiei sociale, organisme intermediare pentru finantarea intreprinderilor sociale in Franta

Camerele regionale ale economiei sociale – forme asociative care regrupeaza actorii economiei sociale: asociatii, fundatii, cooperative si mutualitati dintr-o regiune in Franta – au fost in perioada de programare 2007-2013 organisme intermediare, administratori independenti de scheme de finantare de tip global grants pentru intreprinderi sociale.

Aceasta a fost o schema de finantare nerambursabila destinata asociatiilor mici, promotoare de proiecte comunitare, avand un dublu obiectiv:

- ▶ De a sprijini profesionalizarea structurilor asociative prin crearea directa de locuri de muncă
- ▶ de a sprijini derularea unor micro-proiecte pentru toate tipurile de activități (culturale, sportive, de sprijin, de dezvoltare durabilă, etc), acțiuni inovatoare cu un impact asupra capacității de inserție profesională a grupurilor tinta de interes major.

Criterii de eligibilitate a proiectelor:

- Costul total al micro-proiectului nu trebuia să depășească 23.000 €
- Finanțarea FSE reprezinta maxim 75% din costul total - Titularul micro-proiectului asigura co-finanțare de minimum 25% din costul total
- Micro-Proiectul face parte din prioritățile FSE în regiunea respectiva
- Proiectul se adreseaza grupurilor tinta prioritare din zone urbane în dificultate si zone îndepărtate rurale:
 - ✓ tineri necalificati
 - ✓ seniori (persoane active de peste 45 de ani)
 - ✓ beneficiari de venit social minim
 - ✓ persoane cu handicap
- Micro-Proiectul include acțiuni în domeniile prioritare
 - ✓ angajare inovatoare pentru grupurile tinta prioritare
 - ✓ egalității de șanse și egalității între bărbați și femei
 - ✓ Dezvoltare Durabilă
 - ✓ inițiativele de remediere a deficiențelor de acoperire teritorială

Formularul de prezentare a proiectelor are doua pagini si poate fi consultat aici: http://www.cress-alsace.org/spip/IMG/pdf/formulaire_candidature_4-23.pdf

Numai la nivelul regiunii Alsacia s-au finantat prin aceasta schema in perioada 2008-2013 un numar de 115 proiecte. Apelurile au fost deschise continuu si evaluarile erau lunare. **Valoarea avansului (pre-finantarii) a fost de 40%.**